

CUM SĂ
SCRII
CA UN
AUTOR DE
BESTSELLER

**SECRETELE SUCCESULUI A 50 DINTRE
CEI MAI BUNI SCRITORI DIN LUME**

TONY ROSSITER

TRADUCERE DE ANTONIA GÎRMACEA

DIDACTICA PUBLISHING HOUSE
BUCUREȘTI, 2020

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

ROSSITER, TONY

Cum să scrii ca un autor de bestseller : secretele succesului a 50 dintre cei mai buni scriitori din lume / Tony Rossiter ; trad. de Antonia Gîrmacea. - București : Didactica Publishing House, 2020

Conține bibliografie
ISBN 978-606-048-175-1

L. Gîrmacea, Antonia (trad.)

808.1

Originally published as:
HOW TO WRITE LIKE A BESTSELLING AUTHOR

Copyright © Tony Rossiter, 2017
Published by arrangement with Summersdale Publishers Ltd.
via Agenția Literară LIVIA STOIA

© Didactica Publishing House, 2020
Toate drepturile rezervate pentru limba română.
Nicio parte a acestei lucrări nu poate fi reprodusă sau stocată
fără acordul editurii.

ISBN 978-606-048-175-1

Editor coordonator: Florentina Ion
Traducător: Antonia Gîrmacea
Redactor: Teodora Zaharia
Corector: Lorina Chițan
DTP: Cristina Dumitrescu

Didactica Publishing House: Bdul Splaiul Unirii nr. 16,
Clădirea Muntenia Business Center, etaj 5, 506, sector 4, București
Comenzi și informații: telefon/fax: +4021.410.88.14; +4021.410.88.10;
e-mail: office@edituradph.ro;
www.edituradph.ro

Tipar realizat de: Tipografia Ceconii

CUPRINS

Introducere	5
Jane AUSTEN	7
J.G. BALLARD	12
Alan BENNETT	20
Maeve BINCHY	25
Charlotte BRONTË	32
Emily BRONTË	39
Dan BROWN	45
Bill BRYSON	50
Anthony BURGESS	56
John le CARRÉ	64
Lewis CARROLL	70
Raymond CHANDLER	76
Tracy CHEVALIER	82
Lee CHILD	89
Agatha CHRISTIE	95
Harlan COBEN	100
Roald DAHL	106
James ELLROY	114
J.G. FARRELL	122
Helen FIELDING	128
Ian FLEMING	134
Ford Madox FORD	140
Kenneth GRAHAME	147
Graham GREENE	152

John GRISHAM	157
Thomas HARDY	164
Robert HARRIS	169
Ernest HEMINGWAY	175
James HERBERT	181
James HERRIOT	187
Aldous HUXLEY	194
Howard JACOBSON	199
Stephen KING	205
Harper LEE	210
Elmore LEONARD	217
Hilary MANTEL	224
Andy McNAB	229
Michael MORPURGO	235
George ORWELL	241
Beatrix POTTER	247
Ian RANKIN	254
Ruth RENDELL	261
J.K. ROWLING	266
Salman RUSHDIE	273
C.J. SANSOM	279
Dr. SEUSS	286
Georges SIMENON	292
Martin Cruz SMITH	297
Robert Louis STEVENSON	304
Evelyn WAUGH	310
Bibliografie	316
Mulțumiri	320

INTRODUCERE

Cine nu a visat să scrie un bestseller?

Pentru majoritatea dintre noi, acest lucru rămâne doar un vis. Însă este posibil să scrii un bestseller, chiar dacă ești un autor necunoscut. Șansele sunt mici, însă nu imposibile. Dacă cineva a reușit să scrie un bestseller în trecut, cineva o va face și în viitor. De ce să nu fii tu acea persoană?

Nu există nicio formulă magică ce garantează succesul. Nu există doi autori care să scrie la fel sau care să formuleze aceleași opinii despre procesul scrierii. Punctele de referință de la finalul fiecărui capitol sunt diferite – și uneori se contrazic. Ce funcționează în cazul unui autor nu va funcționa și pentru altul. Artă de a scrie este un lucru personal și individual, iar fiecare dintre noi trebuie să găsească propria modalitate de a o face. Acest lucru înseamnă de obicei încercări, greșeli și multe pagini rescrise.

Poate că J.K. Rowling este scriitoarea contemporană cu cel mai mare succes din Marea Britanie, cu vânzări de peste 238 de milioane de lire sterline, însă prima ei carte din seria *Harry Potter* a fost respinsă de 12 edituri. Când vine vorba de identificarea unui bestseller, editurile nu au o performanță incredibilă. Este important să rezisti în fața numeroaselor refuzuri. Dacă ai timpul și îndeletnicirea necesare pentru a-ți promova propriile cărți, poți încerca să le publici singur. Indiferent ce cale alegi, această carte îți va îmbunătăți șansele de succes.

Există numeroase cărți care te învață cum să scrii. Unele susțin că te vor învăța să scrii un bestseller și conțin numeroase capitole în care tratează subiecte precum intriga, caracterizarea personajelor, dialogul etc. Această carte este diferită. Nu îți va spune cum să scrii, ci îți va arăta cum au scris alții. Imitarea metodei de scriere – mai degrabă decât conținutul – a unei cărți reprezintă un mod excelent de a stăpâni arta scrisului. Așa au început

cei mai consacrați autori. Învățând de la un autor pe care îl admiri îți poți dezvolta propriul stil.

Această carte reprezintă punctul de plecare ideal pentru toți cei care vor să scrie un bestseller. Chiar și pasionații de lectură se pot bucura de această carte. Oricare ar fi motivația ta, bucură-te de descoperirea a peste 50 de scriitori de succes și a tehnicilor care i-au făcut celebri.

JANE AUSTEN

(1775–1817)

Ce înseamnă *Mândrie și prejudecată* pentru tine? Te face să te gândești la cel mai cunoscut citat din literatura engleză (cel de la începutul romanului)? Sau la actorul Colin Firth într-o cămașă udă?

Romanele scrise de Jane Austen sunt la fel de cunoscute precum filmele și seriile adaptate după cărțile sale. Aceasta a scris șase romane celebre (*Rațiune și simțire*, *Mândrie și prejudecată*, *Mansfield Park*, *Emma*, *Northanger Abbey* și *Persuasiune*) și este cunoscută ca inițiatoarea comediei romantice. Eu mă voi referi în special la romanul *Mândrie și prejudecată*, o carte care a servit ca sursă de inspirație pentru opere celebre precum *Evgheni Oneghin* și *Jurnalul lui Bridget Jones*.

În prezent, romanele lui Jane Austen sunt citite în toată lumea. Însă, imediat după moartea sa din 1817, acestea au fost publicate și ignorate în următorii 50 de ani. Cel mai probabil, poveștile sale timide de dragoste din perioada regenței – cu un limbaj lipsit de extravaganță, fără situații dramatice și emoții exagerate – au fost privite ca fiind demodate în comparație cu romanele lui Dickens sau Thackeray, care, la vremea aceea, se vindeau în sute de mii de exemplare. Acest lucru ne amintește cât de repede se schimbă preferințele cititorilor. Romanele au fost tipărite din nou în 1833, însă vânzările nu au fost impresionante timp de peste 30 de ani, când la fiecare 8 ani abia se vindeau 1 000 de exemplare din fiecare titlu.

Toate astea s-au schimbat în anul 1870, când s-a publicat prima biografie a autoarei. Imediat după publicarea acestei cărți, interesul publicului pentru romanele lui Austen a crescut. Al doilea val de interes a venit în anii '90, datorită adaptărilor pentru micul și marele ecran.

O îmbunătățire continuă

În prezent, Jane Austen este o figură importantă în literatura engleză, însă ea nu a devenit populară decât postum. Cele șase romane celebre ale sale nu au fost rezultatul unei inteligențe instinctuale, ci al unor lungi perioade dedicate rescrierii acestora și rectificării numeroaselor greșeli. O greșeală pe care o fac mulți scriitori aflați la început de drum este aceea de a trimite manuscrisul prea devreme. Așadar, merită să îți rezervi suficient timp pentru a edita și a-ți îmbunătăți manuscrisul înainte de a-i da drumul în lume. Fii sever cu tine: asigură-te că manuscrisul tău este cât se poate de satisfăcător pentru tine. Odată trimis, nu te vei mai putea întoarce să-l schimbi.

Intriga

Toate romanele celebre ale lui Austen se concentrează, după spusele autoarei, asupra a „trei sau patru familii dintr-o comunitate rurală”, iar acțiunea este dedicată în exclusivitate problemelor financiare, măritişului, perioadei în care li se face curte femeilor și modului în care tinerele femei (din mica nobilime) se descurcă în fața opțiunilor existente. Jane Austen a fost prima romancieră din Anglia care a ilustrat modul în care femeile tinere gândesc și se comportă cu adevărat.

În romanul *Mândrie și prejudecată*, Austen a pus bazele intrigii arhetipale, folosită în zilele noastre de numeroși autori de romane de dragoste: o femeie tânără și independentă întâlnește un bărbat arogant și, din primul moment, nutrește un sentiment de ură față de acesta. Personajul masculin este atras de ea, însă refuză să recunoască acest lucru chiar și lui însuși. Cu toate astea, el nu se poate abține să se gândească la ea. În cele din urmă cedează, moment marcat, de obicei, printr-un gest tandru și lipsit de egoism. Intriga este simplă, dar puternică. Funcționează în *Mândrie și prejudecată* pentru că eroina și eroul sunt personaje complexe și capabile de schimbare pentru a ne menține interesul și a face ca ezitățile lor să pară convingătoare. Austen reușește să facă uniunea dintre Elizabeth

Bennet și domnul Darcy să pară inevitabilă, chiar dacă la început părea de neconceput.

Caracterizarea personajelor

Punctul central al romanului *Mândrie și prejudecată* este caracterizarea convingătoare a lui Elizabeth și a domnului Darcy. Aceștia sunt prezentați într-un mod foarte diferit. În timp ce noi urmărim desfășurarea acțiunii prin perspectiva lui Elizabeth, domnul Darcy rămâne deoparte. Este distant și greu de cunoscut pentru toate personajele – ceea ce sporește atracția față de acest personaj și interesul nostru pentru el. Elizabeth este amuzată de lucrurile ridicole pe care le vede în jurul ei, însă are o putere interioară impresionantă și nu se pleacă în fața unui pețitor nepotrivit precum domnul Collins sau a unei personalități puternice precum Lady Catherine de Bourgh, mătușa lui Darcy. Elizabeth este hotărâtă să ducă o viață bună și cinstită. Dintre toate eroinele create de Jane Austen, Elizabeth este considerată a fi cea care îi seamănă cel mai mult.

Romanul are și un număr impresionant de personaje comice memorabile precum domnul Collins, Lady Catherine și părinții lui Elizabeth, domnul și doamna Bennet. Domnul Collins și Lady Catherine se completează în ceea ce privește prostia și stupiditatea lor. Cu amestecul său de mândrie și de slugărnicie, de orgoliu și de umilință, alături de elogiile absurde adresate lui Lady Catherine, domnul Collins devine ridicol din proprie inițiativă. Trăsăturile personajului sunt expuse când își transferă intențiile matrimoniale de la Jane Bennet către Elizabeth, când o cere în căsătorie pe Elizabeth într-un mod ridicol și când, imediat după refuzul acesteia, o cere în căsătorie pe Charlotte Lucas, prietena ei.

De asemenea, domnul și doamna Bennet se completează unul pe celălalt, doamna Bennet fiind prea înceată la minte pentru a înțelege modul în care soțul ei își maschează sarcasmul folosind politețea. Doamna Bennet este plină de inconsistențe și mofturi, de prostie și absurdități, însă comportamentul acesteia este motivat de dorința de a le asigura fiicelor sale un viitor.

În romanul *Emma*, Austen demonstrează că nu este nevoie ca o eroină să fie plăcută pentru a fi interesantă. Poate că Emma este preocupată de sănătatea tatălui său, însă este vanitoasă, snoabă și manipuloasă, mai ales prin încercările ei dezastruoase de a-i găsi noii sale prietene, Harriet, un soț dintr-o clasă socială superioară.

Lipsa de preocupare pe care Emma o manifestă pentru sentimentele celorlalți este ilustrată în timpul excursiei de la Box Hill, unde Frank Churchill inventează un joc în care toți participanții trebuie să facă o remarcă foarte inteligentă, două afirmații moderate sau trei afirmații prostești. Când domnișoara Bates, un personaj vorbăreț, dar bine intenționat, spune: „Sunt sigură că voi spune prostii de îndată ce deschid gura”, Emma nu se poate abține să spună: „O, domnișoară, dar s-ar putea să avem o problemă. Mă scuzați, dar există totuși o limită: numai trei deodată”. Când înțelesul acestei afirmații devine clar, domnișoara Bates este în mod evident afectată.

Ironia

Jane Austen este cunoscută și pentru ironia sa, iar celebrul citat de la începutul romanului *Mândrie și prejudecată* reprezintă un exemplu excelent: „Este un adevăr universal recunoscut că un burlac, posesor al unei averi considerabile, trebuie să fie în căutarea unei soții”. Pe măsură ce citim cartea, devine evident faptul că Austen vrea să spună exact opusul: femeile necăsătorite, fără avere (sau mamele lor), sunt cele care caută cu disperare soți bogați. Aceasta este definiția ironiei: să afirmi opusul a ceea ce ai spus înainte. O altă definiție este să faci o afirmație cu dublu înțeles: când înțelesul a ceea ce ai spus este, de fapt, mult mai profund, iar o persoană aude și nu înțelege în timp ce cealaltă înțelege și își dă seama de confuzia celorlalte persoane.

Ironia lui Jane Austen se manifestă în diverse moduri. Prin sarcasm, remarci inteligente, parodie, ambivalențe, caricaturi, hiperbole și adevăruri spuse pe jumătate. Austen folosește un umor ironic pentru a expune

slăbiciunile personajelor, ca în momentul când domnișoara Bates spune: „Surzenia mamei mele nu e cine știe ce, vedeți, mai nimic. Dacă ridic puțin vocea și zic de două sau trei ori ce am de zis, aude sigur”. Însă marea ironie în *Emma* este faptul că protagonista pare atât de ocupată în rolul său de pețitoare, încât nu își dă seama că ea este cea care se îndrăgostește. Doar când se gândește că Harriet se va căsători cu domnul Knightley își dă seama că el este alesul său.

Câteodată, ironia depinde de disproporția dintre esență și aparență, lucru ilustrat în caracterizarea personajelor Willoughby (*Rațiune și simțire*), Wickham (*Mândrie și prejudecată*) și domnul Elliot (*Persuasiune*). În cazul lui Willoughby, „personalitatea și aerul” pe care le afișează par a fi idealul pe care Marianne și-l imaginase întotdeauna în poveștile ei favorite, însă acesta se comportă ca un om de nimic. Discrepanța dintre ceea ce pare să fie cineva și cine este cu adevărat este un aspect des întâlnit în literatura contemporană, însă acesta nu a fost la fel de comun în literatura din timpul lui Austen, ceea ce i-ar fi făcut pe cititori să evalueze modul în care să arate un erou de roman.

Valori morale și atitudini sociale

Prin caricaturizarea ipotezelor și a valorilor personajelor, Austen pune în discuție în mod implicit normele sociale care au încurajat acele ipoteze și valori. Aceasta prezintă o societate în care manierele și originile sociale sunt foarte importante, iar femeile se căsătoresc din cauza constrângerilor financiare. În *Mândrie și prejudecată*, autoarea evidențiază problemele legilor legate de moștenire stabilite în funcție de gen, dar și ridiculizează instituții precum căsătoria și familia.

Criticii și academicienii i-au atribuit lui Austen diverse etichete politice: conservatoare, radicală, feministă. Indiferent de atitudinea sa față de societate, romanele lui Austen sunt definite de o moralitate blândă și lipsită de dogme, ilustrată de întrebarea pe care domnul Knightley o adresează

Emmei: „Nu crezi că totul servește pentru a ilustra din ce în ce mai mult frumusețea adevărului și a sincerității în interacțiunile pe care le avem?”

Cum scria Austen

De la o vârstă fragedă, Jane Austen a scris poezii și povești într-un colț al camerei de zi, unde era mereu întreruptă. Scria pe foi mici de hârtie pe care le acoperea repede cu foi de sugativă când auzea ușa scârțâind atunci când cineva intra în cameră. Cele șase romane celebre pe care le-a scris au fost publicate între anii 1811 și 1818 (ultimele două au apărut postum), însă ea a lucrat la acestea timp de mai mulți ani. Cu aproximativ 15 ani înainte de publicare, ea a terminat primele două manuscrise inițiale (care aveau să devină *Rațiune și simțire* și *Mândrie și prejudecată*) și le-a rescris în permanență. Ea și-a dezvoltat și a trăit cu personajele în mare parte din viața ei de adult. Stilul său de scriere, cunoscut sub numele de „indirect liber”, combină narațiunea la persoana a treia cu vocea interioară a personajului.

Singurele schițe care au supraviețuit din romanele lui Jane Austen sunt primele două capitole din manuscrisul romanului *Persuasiune*. Comparând aceste pagini cu cele două capitole publicate, este evident că stilul său de scriere nu era instinctiv și nici fără greșeli. Aceasta și-a îmbunătățit opera făcând multe greșeli și încercări, iar schimbările mari pe care le-a făcut în materie de stil și desfășurarea acțiunii arată cât efort a depus pentru finalizarea manuscriselor.

Puncte de referință:

- Trăind o perioadă lungă alături de personajele pe care le-ai creat te poate ajuta să le faci verosimile și distincte.
- Ironia, în toate formele ei, reprezintă un ingredient puternic în comediile romantice.
- Privește primul draft precum un material crud asupra căruia trebuie să lucrezi timp de mulți ani. Pregătește-te să rescrii mult.
- Trecând prin încercări și greșeli vei găsi vocea potrivită pentru povestea ta.

J.G. BALLARD

(1930–2009)

Imperiul Soarelui (1984) a fost un bestseller internațional care i-a adus faimă scriitorului J.G. Ballard. Romanul a fost nominalizat la Premiul Man Booker, a câștigat Premiul *Guardian* pentru ficțiune și a fost ulterior adaptat într-un film regizat de Steven Spielberg cu un scenariu scris de Tom Stoppard. Cunoscut inițial pentru romanele sale science-fiction, Ballard s-a dovedit a fi unul dintre cei mai originali și inovatori autori din lume, scriind romane unde a combinat numeroase genuri precum acțiunea cu știința, psihiatria cu suprarealismul și postmodernismul cu ficțiunea.

Imperiul Soarelui

Bestsellerul lui Ballard este un roman semiautobiografic bazat pe cei doi ani pe care i-a petrecut într-o închisoare de război japoneză din afara orașului Shanghai, în cel de-al Doilea Război Mondial. Cartea a fost foarte bine primită de lumea literară. Romanciera Angela Carter a afirmat că *Imperiul Soarelui* „ar putea fi cel mai bun roman britanic despre ultimul război, o carte pe care am fost nevoiți să o așteptăm timp de 40 de ani”. „Cel mai impresionant este că nu există fapte de eroism – abia dacă se zăresc combatanții. Vedem doar un elev britanic pierdut în Shanghai în timpul invaziei Japoniei, o perioadă pierdută...”, afirmă publicația *The Sunday Times*. Aceasta adaugă: „Oroarea și umanitatea sunt reunite într-o operă unică de ficțiune greu de uitat”.

Ballard a crescut într-un mediu semicolonial, într-o familie prosperă din Shanghai, locuind într-o casă îngrijită de servitori din China și guvernante din Rusia. Când Japonia a invadat China în anul 1937, familia sa, alături de majoritatea locuitorilor de origine europeană, a reușit să ducă o viață normală, în ciuda bombardamentelor din jurul locuinței lor din

cartierul internațional. Dar, în anul 1943, toți „civilii inamici” au fost luați prizonieri și familia lui Ballard a fost ținută în lagărul din Lunghua.

Romanul conține descrieri puternice ale violenței și ale brutalităților zilnice din anii 1930 în Shanghai, unde mii de chinezi destituiți nu aveau nicio protecție socială și nu era neobișnuit să vezi trupuri neînsufletește adunate pe stradă. Însă cele mai înspăimântătoare pasaje sunt cele care prezintă cruzimea războiului.

„Jim știa că soldaților japonezi le va lua zece minute să ucidă muncitorul... Întregul spectacol, lipsa armelor, avea scopul de a le arăta prizonierilor britanici că japonezii îi disprețuiau, în primul rând pentru că erau prizonieri, apoi pentru că nu îndrăzneau să facă vreo mișcare pentru a-l salva pe acest muncitor chinez.”

Ballard a afirmat că a remodelat anumite incidente din viața sa pentru a scrie acest roman, însă imaginea de ansamblu din Lunghua în *Imperiul Soarelui* este exact cum și-o amintea. În mod paradoxal, perioada pe care a petrecut-o în lagăr l-a eliberat. „Am fost crescut într-o atmosferă izolată tipică clasei de mijloc”, a spus acesta. „Abia când am fost închis în Lunghua, am întâlnit persoane din alte categorii sociale. Când i-am întâlnit, mi-am dat seama cât sunt de importanți.” El a fost marcat în mod deosebit de optimismul și de lipsa de preocupare pentru clasele sociale ale unui grup de marinari americani care au fost încarcerați alături de acesta.

Imperiul Soarelui se încheie cu reuniunea dintre Jim, eroul romanului, cu părinții săi și întoarcerea acestora în casa lor de pe Amherst Avenue. Însă perioada petrecută în lagăr l-a schimbat pentru totdeauna:

„Spre marea lui surpriză, l-a încercat un moment de regret, de tristețe pentru faptul că lungă căutare pentru a-și găsi părinții se va încheia în curând. Cât timp îi căuta pe aceștia era pregătit să fie înfometat și măcinat de boli, dar, acum, când s-a încheiat căutarea,

se simțea trist, când se gândea la toate lucrurile prin care a trecut și cât de mult s-a schimbat. Era mai aproape de câmpurile de luptă părăsite și de această camionetă infestată de muște, decât de cei nouă cartofi dulci de sub scaunul șoferului, și chiar se simțea mai apropiat de lagăr, decât de casa lui de pe Amherst Avenue.”

Cum a început să scrie

În anul 1946, Ballard a fost repatriat în Anglia. Schimbarea bruscă din lumea războiului, a morții și a instabilității situației politice, într-o lume a confortului burghez, a reprezentat pentru acesta un mare șoc cultural. Și-a continuat educația la Școala Leys din Cambridge și apoi a studiat medicina la King's College, intenționând să urmeze o carieră în psihiatrie. În această perioadă, a descoperit scriitorii *moderniști* precum Hemingway, Joyce, Dostoievski, Kafka și Camus. A devenit interesat de psihanaliză și de suprarealism și a ajuns să creadă că acestea erau „cheia descoperirii adevărului despre existența și personalitatea umană și de asemenea o cheie spre autocunoaștere”.

După ce a studiat medicina doi ani, și-a dat seama că tot ce ce dorea să facă era să scrie. Apoi a studiat limba engleză la Colegiul *Queen Mary*, la Universitatea din Londra, însă a renunțat după un an și a început să își câștige existența având slujbe temporare ca vânzător de flori în Covent Garden, portar, vânzător ambulant de enciclopedii și copywriter în domeniul publicitar. În tot acest timp, a început să trimită povestiri la reviste literare, însă fără succes. Obsedat din copilărie de zbor și aviație, a petrecut un an ca pilot recrutat în Forțele Aeriene Britanice (Royal Air Force), zburând deasupra zonelor înghețate ale Canadei. Aici, a descoperit revistele de ficțiune americane care l-au impresionat profund și care s-au dovedit a fi un punct de cotitură în dezvoltarea lui ca scriitor.

Science-fiction

În anul 1955, în timp ce aștepta să fie eliberat de îndatoririle sale către Forțele Aeriene Britanice, Ballard a scris prima sa povestire de